

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 96/13 i i 89/16) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2019. GODINU GRAĐANSKOG SAVEZA

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	5
Predmet pregleda i kontrole	5
Cilj pregleda i kontrole	5
Obim pregleda i kontrole	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE.....	5
5.1 NALAZI	5
5.2 PREPORUKE.....	7

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Građanskog saveza za 2019. godinu.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2019. godinu, utvrđeno je da je Građanski savez prekršio odredbe člana 4. stav (1), člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1), (4) i (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregledom, odnosno kontrolom finansijskih izvještaja, osim gornjih napomena, nismo zapazili ništa značajno, što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Građanskog saveza za 2019. godinu.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Građanski savez se finansirao iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	69.778,08	100,00
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	69.778,08	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	69.778,08	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 45.659,21 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Građanski savez. Skraćeni naziv: GS.

Građanski savez registrovan je kod Općinskog suda u Sarajevu Rješenjem broj: 065-0-F1-16-000003 od 04.05.2016. godine. Rješenjem istog suda, broj: 065-0-F1-17-000020 od 03.01.2018. godine upisane su promjene sjedišta stranke i lica ovlaštenog za zastupanje i predstavljanje stranke. Rješenjem već pomenutog suda, broj: 065-0-F1-20-000009 od 22.07.2020. godine upisane su promjene lica ovlašćenog za zastupanje i predstavljanje stranke.

Sjedište političke stranke je u Sarajevu, ulica Branilaca Sarajeva 47/2.

Ovlašteno lice za predstavljanje i zastupanje stranke je Nihad Čolpa, predsjednik¹.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2019. godinu je Nihad Čolpa.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2019. godinu, Građanski savez ima sljedeću organizacionu strukturu:

- Centrala Građanskog saveza,
- Građanski savez Bihać i
- Građanski savez Mostar.

¹ Stranka je dostavila Rješenje Općinskog suda u Sarajevu, broj: 065-0-F1-20-000009 od 22.07.2020. godine o promjeni lica ovlašćenog za zastupanje stranke, a to je Muhamed Fazlagić.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Građanskog saveza za 2019. godinu.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenih zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Obim pregleda i kontrole finansijskog izvještaja Građanskog saveza obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na prihode iz budžeta.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju obavila je pregled finansijskih izvještaja Građanskog saveza za period od 2016. do 2018. godine, nakon čega su izdati izvještaji o pregledu sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama stranci.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2018. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama stranci: da finansijska sredstva obezbijeđena za finansiranje stranke koristi u skladu sa utvrđenim programom utroška sredstava, da uspostavi evidencije o svojim nenovčanim donacijama, da se ne finansira iz izvora koji su zabranjeni političkim strankama, da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, da uspostavi potpune i tačne evidencije o prihodima i rashodima, da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka i da troškove kampanje plaća isključivo sa posebnog računa za finansiranje kampanje.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2019. godinu, utvrđeno je da Građanski savez nije ispoštovao preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

a) Građanski savez nije postupio u skladu sa odredbama člana 4. stav (1)² Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Građanski savez je dostavio dana 26.02.2020. godine, rebalans programa utroška sredstava od septembra mjeseca 2019. godine u kojem je planirao ukupne troškove u iznosu od 48.970,00 KM.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvješta, utvrđeno je da je stranka tokom 2019. godine, ostvarila ukupne troškove u iznosu od 45.659,21 KM.

² U skladu sa odredbom iz člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) ovog Zakona može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

Međutim, u rebalansu programa utroška sredstava za 2019. godinu, stranka nije planirala sljedeće vrste troškova: troškove platnog prometa u iznosu od 749,85 KM, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 39,00 KM i troškove usluga u iznosu od 70,00 KM.

Građanski savez je ostvario i troškove koji su veći u odnosu na planirane u rebalansu plana utroška sredstava za 2019. godinu, kako slijedi:

- Stranka je planirala troškove reklame i propagande po osnovu obaveza za kampanju iz 2018. godine u iznosu od 9.800,00 KM, a iste je ostvarila u iznosu od 10.296,00 KM, što je za 496,00 KM više od planiranog iznosa.
- Ostale nematerijalne troškove, koje je planirala u iznosu od 620,00 KM, a iste je ostvarila u iznosu od 782,92 KM, što je za 163,00 KM više od planiranog iznosa.
- Troškove ostale energije je stranka planirala u iznosu od 730,00 KM, ali ih u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala iako ih je evidentirala u poslovnim knjigama u iznosu od 417,45 KM.

S obzirom da je Građanski savez sredstva utrošio mimo utvrđenog Programa utroška finansijskih sredstava za 2019. godinu, te njegovog rebalansa iz mjeseca septembra 2019. godine, prekršio je odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranka.

b) Građanski savez je prekršio odredbe člana 11. stav (1)³ i člana 12. stav (1)⁴, (4)⁵ i (5)⁶ Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, utvrđeno je da Građanski savez nije vodio poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, nije uspostavio potpune, tačne i blagovremene evidencije o svojim rashodima i obavezama, nije dostavio svu traženu dodatnu dokumentaciju i nije obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2019. godinu popunio u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka - u daljem tekstu: Pravilnik, čime je prekršio odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1), (4) i (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Građanski savez nije u obrascu 2 (pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja prijavio transakcijski račun broj: 5550000029921511 kod Nove Banke a.d. Banja Luka, čime je prekršio odredbe člana 11. Pravilnika.

Kontrolom prometa izvoda, utvrđeno je da je na pomenutom računu, početni saldo iznosio 2,94 KM, promet ulaza je iznosio 0,00 KM, promet izlaza je iznosio 2,94 KM i saldo na dan 31.12.2019. godine iznosio je 0,00 KM.

- (2) Politička stranka nije uspostavila blagovremene i tačne evidencije o svojim rashodima, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe člana 21. i 22. Pravilnika.

³ Politička stranka dužna je voditi poslovne knjige i podnositi finansijske izvještaje na način koji je utvrđen zakonom i drugim propisima u skladu sa zakonom.

⁴ Politička stranka vodi evidenciju o svojim prihodima i rashodima.

⁵ Do 31.03. naredne godine politička strankapodnosi finansijski izvještaj u formi koju odobri Centralna izborna komisija BiH.

⁶ Sva lica koja su dužna da podnesu finansijski izvještaj moraju da podnesu i dodatne izvještaje koje Centralna izborna komisija BiH zatraži.

- Građanski savez je troškove evidentirao u momentu plaćanja računa, a ne u vrijeme kada je stranka izvršila nabavku promotivnog materijala, odnosno kada su mu pružene usluge reklame i propagande.

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2019. godinu stranka je iskazala troškove reklame i propagande u iznosu od 10.296,00 KM, koji su nastali 2018. godine.

- Građanski savez je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao troškove zakupa poslovnog prostora od „Ekonomskog instituta“ Sarajevo u iznosu od 3.861,00 KM, dok je uvidom u Aneks ugovora o zakupu, broj: 72/16 od 30.01.2017. godine, utvrđeno da je stranka otkazala korišćenje jedne prostorije u prizemlju površine 19 m², a nastavila da koristi zakup prostorije na prvom spratu površine 19,8 m² uz mjesečnu naknadu od 297,00 KM sa uključenim PDV, što ukupno iznosi 3.564,00 KM. Ovim je stranka iskazala veće troškove zakupa poslovnog prostora za 297,00 KM u odnosu na sklopljeni Aneks ugovora o zakupu koji traje na neodređeno vrijeme.

- (3) Stranka u obrascu 5 (obaveze političke partije) godišnjeg finansijskog izvještaja nije tačno iskazala svoje obaveze, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

Građanski savez je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao svoje obaveze u iznosu od 22.583,45 KM, dok je u Bilansu stanja na dan 31.12.2019. godine evidentirao obaveze u iznosu od 25.004,24 KM, što je za 2.420,55 KM više od iskazanog iznosa u godišnjem finansijskom izvještaju.

Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala svoje obaveze po osnovu pozajmica na dan 31.12.2019. godine prema Reufu Bajroviću u iznosu od 14.450,00 KM, dok je pregledom poslovnih knjiga utvrđeno da su evidentirane obaveze u iznosu od 16.950,00 KM, što je za 2.500,00 KM više od iskazanog iznosa u godišnjem finansijskom izvještaju.

- (4) Dana 21.08.2020. godine, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je Građanskom savezu uputila Zahtjev za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2019. godinu, kojim je od stranke traženo da dostavi: Bruto bilans stranke na dan 31.12.2019. godine, Glavnu knjigu sa kompletnim analitičkim evidencijama stranke za period 01.01.-31.12.2019. godine, kopiju godišnjeg obračuna (završni račun) za 2019. godinu, dokumentaciju o korištenju poslovnih prostora u 2019. godini (dokaze o vlasništvu nad nekretninama, ugovore o pozajmicama i kopiju izvoda sa transakcijskih računa stranke, broj: 5556000028730051 i 5556000038563620 otvorenih kod Nove Banke za period 01.01.-31.12.2019. godine, kopiju ugovora o pozajmicama i izvode otvorenih stavki na dan 31.12.2019. godine za dobavljače „Europa“ d.d. Sarajevo i „Ekonomski institut“ Sarajevo.

U ostavljenom roku stranka nije dostavila kopiju ugovora o pozajmicama, čime je prekršila odredbe člana 12. stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se Građanskom savezu da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da svake godine donosi precizan i jasan program utroška sredstva i da finansijska sredstva osigurana za finansiranje političke stranke koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom,*
- *da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da uspostavi tačne evidencije o rashodima i obavezama,*

- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i*
- *da dostavlja i drugu dokumentaciju koju od nje zatraži Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine.*

KOMENTAR

Politička stranka se nije očitovala na nalaze revizije navedene u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2019. godinu.

Pomoćnik revizora
Mr.sc. Goran Cicović

šef Službe za reviziju
Mr.sc Hasida Gušić